

VÄXTODLINGSBREV

nummer 39 / 2018

A-POST

Sverige
Porto Betalt

Konsekvenser av torkan

Tips för skörd av helsäd

- Helsäd av spannmål skördas ca 3-5 veckor innan mogen skörd (dvs inom 7-10 dagar i många vårsädesfält)
- Helsädesbord för direktskörd är att föredra
- Används slättekross, försök sänka varvtalet för att inte tröska ur kärnorna, speciellt viktigt vid sen skörd
- VäxtRåds kalkyl kan användas för att värdera helsäden
- Ny sådd efter skörd kan vara en möjlighet för att skapa mer helsäd eller bete till djuren, förutsätter dock regn

Amanda Andersson	010-556 38 58	amanda@vaxtrad.se
Emelie Ekholm	010-556 19 86	emelie@vaxtrad.se
Erik Bertholtz	010-556 19 08	erik@vaxtrad.se
Jon Orvendal	010-556 19 81	jon@vaxtrad.se
Niclas Sjöholm	010-556 19 84	niclas@vaxtrad.se
William Hellsten	010-556 16 66	william@vaxtrad.se
Johan Lagerholm	010-556 16 48	johan@vaxtrad.se
Anna Lindgren	010-556 16 44	anna@vaxtrad.se

VÄXTråd

- Konsulter i odling
- För svenska lantbruksföretag och organisationer
- Tillsammans utvecklar vi kunnsande och resultat

Copyright © 2018
VäxtRåd

www.vaxtrad.se

Postadress Uppsala:
VäxtRåd
Box 407
751 06 Uppsala

Postadress Norrköping:
VäxtRåd
Box 194
601 03 Norrköping

VÄXTODLINGSBREV

Konsekvenser av torkan

Vi har drabbats av den värsta torkan sedan minst 1992. Även förhållandena 1955 dyker upp som ett minne från de som var med då. Torkan kommer att få många olika konsekvenser, men främst drabbas många av en mindre skörd än normalt. Just nu ser det ut som om vallar är kraftigast påverkade av torkan, följt av vårsäd och därefter höstsäden. Länsstyrelserna och Jordbruksverket har ju tidigare utfärdat dispenser för att skörda trädor och skyddszoner. Trädor får gödslas och kan sköras igen. En av svårigheterna i att förmedla foder och halm är att få köpare och säljare att hitta varandra. Tipset är att först fråga närbelägna grannar. Behövs ytterligare hjälp för förmedling tipsar vi om att lägga upp en annons på www.proteintipset.se

Spannmål

Då skörden sannolikt blir mindre än normalt uppmanar vi dig som tecknat spannmålskontrakt att se över dina kontrakt och vad du åtagit dig att leverera, det kan vara aktuellt med återköp kontrakt.

På många håll är uppkomsten ojämn eller extremt ojämn. Fält med extremt ojämn samt dålig uppkomst kommer vara svår att klara kvalitetskraven för malt, gryn eller kvarn på. Har minst 60-80% grott i samband med sådd kan ett fullgott alternativ vara att vänta ut mognaden på den sista generationen och räkna med att det blir foderkvalitet på varan. Har mindre än 50% grott i samband med sådd är sannolikt skörd av grödan som helsäd det bästa alternativet. Fältet kan då brytas efter skörden med gott om tid för att etablera en höstsådd gröda eller en ny helsäd. Glyfosat är inte tillåtet att använda för avdödning i spannmål, inte ens för spannmål till eget foder.

Skörda spannmål som helsäd

Ett alternativ för ojämn spannmål är att skörda som helsäd, under förutsättning att du eller någon annan i närheten har behov av grovfoder. VäxtRåd har tagit fram en kalkyl som kan fungera som en hjälp för både växtodlare och djurproducenter för att värdera helsäd. Kalkylen finns att ladda ner på VäxtRåds sidor på LM2. Se även tips på framsidan av brevet.

Där helsäd skördats finns tid och möjlighet att etablera en ny gröda i hopp om att kunna ta en helsädeskörd till alternativt för att skapa bete till djuren. Dock krävs naturligtvis ganska stora mängder regn för att detta ska vara ett alternativ. Stråsådd eventuellt i kombination med ärt/äkerböna eller raps är de grödor som har störst chans att bilda mycket grönmassa innan vegetationsperioden är slut.

Vallar

Vallar som skördats första gången i månadsskiftet maj-juni har generellt haft en dålig återväxt. När regnet kommer brukar vallen sätta igång och bäst chans till skörd finns då i nyslagna vallar.

Där enstaka skott dragit iväg och gått i ax, måste man putsa bort de gamla skotten för att gräset skall komma igång ordentligt med ny skotttillväxt. Vår erfarenhet är att man inte kan vänta och hoppas att det skall bli en bra nytillväxt, om man inte gör något. Putsa för bästa fortsatta tillväxt!

På fält där det finns så mycket grönmassa att det går att skörda, gör man det enligt den strategi man har för sin vallodling, skörd 4-6 veckor efter förstaskörden. Vallen åldras även när den växer långsamt. En slåtter, liksom putsning, sätter fart på tillväxten och den nederbörd som kommer utnyttjas maximalt. Vänta inte för länge med andraskörden!

Om man kvävegödslat för återväxt men ännu inte haft någon tillväxt kan man i de flesta fall räkna med att kvävet ligger kvar och kan utnyttjas så fort vattnet kommer. I gödselmedel innehållande urea eller flytgödsel lagd under torra förhållanden kan kvävet ha försvunnit till betydande del. Här kan man behöva kompensera med ex. Kalksalpeter eller Axan.

Sannolikt kan man behöva fylla på med ca 20-30 kg N/ha om man putsar bort några hundra kg ts där kvävet i grönmassan ju inte kommer att bli direkt tillgängligt igen.

Tänk också på att vallen behöver svavel och kalium för att växa optimalt. Där man inte lagt minst 15-20 kg S/ha i mineralgödsel till förstaskörd, bör man se till att använda svavelhaltiga gödselmedel som Axan, annat NS-gödselmedel, NK 22-12 eller NPK 21-3-10. De två sistnämnda eller stallgödsel säkrar kaliumbehovet i återväxten. Har man redan lagt svavel tillräckligt för säsongen är Kalksalpeter det snabbaste alternativet.

Gårdar som redan nu ser att bristen på grovfoder kommer bli stor bör titta på att börja fodra ett fiberkomplement så snart som möjligt. T.ex. Lantmännens Komplet Grov eller Svenska Foders Rosa Grönmix.

Brist på halm

Grödorna är korta till följd av torkan. P.g.a. detta samt att relativt stora arealer kommer sköras som helsäd förutspås halmbrist till kommande vinter. Att sälja halmen kan därför bli ett välkommet tillskott till en minskad spannmålsskörd. Marknaden avgör halmpriset, men tänk på att enbart växtnäringsvärdet av makronäringsämnen är ca 25-30 öre/kg. Även raps-, ärt- och gräsfröhalm kommer sannolikt råda efterfrågan på.

Hjälpsådder av vallfrö

Kontrollera dina insådder redan nu. Torkan har gjort att insådderna ser varierande ut. Extra bekymmersamt blir det för gårdar som hade problem att etablera vall även i förra årets torka. För vallar som ska sköras som grovfoder gäller att planttätheten ska vara så hög som möjligt, men innehålla minst 300 pl/m² för att betecknas som bra. I fröodlingar av gräs räcker ofta kring 80 pl/m², medan klöverfröodlingar klarar sig med 20 pl/m² skördeåret. Hjälpsådd av gräs kan ske under hela vegetationsperioden, men ju senare på året hjälpsådden sker desto mindre kommer den bidra till skörden nästa år. Klöver kan sås juli ut med gott resultat för övervintring. I grunden gäller att kompletteringssådd bör ske så snart man ser tecken på att insådden är svag. Fyllnadssådd i växande gröda kan ske med hjälp av rampspridare för mineralgödsel. Detta kräver en del regn, men ger ofta gott resultat. Fält där det finns ett bestånd men det är glest kan hjälpsås efter skörd av huvudgrödan.